

11. Børnemad (2009-25432)

Udvalget skal tage stilling til serviceniveau, finansiering, kostpriser, rammer for udbud og madløsninger ifm. implementeringen af Børnemad for 0-6 års børn.

INDSTILLING OG Beslutning

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget, at udvalget anbefaler over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen,

1. at serviceniveauet for forplejning til 0-6 års børn: 1) kun frokost til alle børn, 2) fuld forplejning til vuggestuebørn og kun frokost til børnehalebørn eller 3) fuld forplejning til alle børn godkendes
2. at der er 3 overordnede løsninger for børnemad i Københavns Kommune: 1) Egenproduktion, 2) halvfabrikata og 3) varm- og kølholdt mad
3. at det tilstræbes, at daginstitutionerne serverer varm mad mindst et par gange om ugen i alle de institutioner, hvor det er muligt
4. at udbuddet til de institutioner, der skal have mad udefra, gennemføres inden for de beskrevne rammer, herunder 75% økologi
5. at udbuddet konkret tager hensyn til såvel etniske danskere som andre større kulturelle og religiøse grupper
6. at finansieringen af Børnemad, udover institutionernes egenfinansiering, samt 0,4 mio. kr. til evalueringsaktiviteter, og 1,5 mio. kr. til understøttelse af daginstitutionernes opgave med Børnemad indgår i budgetforhandlingerne 2010

Problemstilling

På Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 25. februar 2010 blev serviceniveau og finansiering af Børnemad drøftet, og der var positive tilkendegivelser om fuld forplejning til vuggestuebørn, men tilkendegivelser om serviceniveauet til børnehalebørnene var mere åbne. Derudover blev det besluttet, at der beregnes ud fra forbrugstal, samt at daginstitutionerne skal anvende deres lokale køkkenkapacitet for at opnå mest mulig egenproduktion af mad.

På baggrund af den første kortlægning af daginstitutionernes køkkenfaciliteter kan det konstateres, at ikke alle institutioner kan egenproducere mad til børnene i daginstitutionerne fra den 1. januar 2010. Et overordnet skøn viser, at der bliver brug for at få leveret ca. 6.000 kostportioner pr. dag (ud af ca. 27.000 daglige frokostmåltider) fra private leverandører.

For at tilrettelægge et udbud vedr. madløsninger i Københavns Kommune, bør følgende afklares: hvilke kulturelle og religiøse hensyn der skal tages, om der skal være krav til servering af varm mad, krav til økologiprocent samt serviceniveau. Udbudsopgaven er planlagt igangsat før sommerferien for at sikre, at der kan serveres mad til alle børn fra 1. januar 2010.

Der er desuden behov for at sikre, at daginstitutionernes implementering fra den 1. januar 2010

understøttes gennem rådgivning, kompetenceudvikling og information.

Løsning

Serviceniveau

Den nuværende service til de københavnske børnefamilier er forskellig, alt efter hvilken institution barnet er indskrevet i, men der bliver generelt serveret frokost til vuggestuebørnene og generelt ikke serveret frokost til børnehavebørnene i dag. Tilbud om morgenmad, eftermiddagsmad og mælk er generelt et servicetilbud i de fleste af kommunens institutioner.

De tre scenarier for serviceniveau pr. 1. januar 2010 har forskelligt omkostningsniveau og finansieringsbehov:

- 1) kun frokost til både vuggestuebørn og børnehavebørn
- 2) fuld forplejning til vuggestuebørn og kun frokost til børnehavebørn
- 3) fuld forplejning til både vuggestuebørn og børnehavebørn.

Der er forhandlinger med de selvejende institutioners paraplyorganisationer om mulighederne for at deltage i det kommunale udbud.

Udbud

De institutioner som skal have leveret mad udefra har pga. køkkenforhold behov for forskellige typer af mad, og er som oftest små institutioner, hvilket betyder at udbuddet også kommer til at blive en stor logistisk udfordring. Udbudsmaterialet kan udformes, som det politisk ønskes. Opgavemæssigt deler udbuddet sig i to hovedopgaver: færdig mad og halvfabrikata.

Det anbefales, at der i første omgang laves et udbud for 2 år, med mulighed for forlængelse 2 gange et år. Det anbefales desuden, at der opstilles følgende kriterier for tildeling af opgaven; pris, kvalitet, levering og emballage. Forslag til rammer for udbuddet er nærmere beskrevet i bilag 2.

Madløsninger og økologikrav

Det foreslås, at der madmæssigt opereres med 3 overordnede løsninger for børnemad i Københavns Kommune: 1) Egenproduktion, 2) halvfabrikata og 3) varm- og kølholdt mad, da alle institutioner, grundet deres køkkenfaciliteter, ikke kan producere mad selv fra 1. januar 2010 men, at det i budgetforliget for 2009 blev besluttet, at der skal opereres med mest mulig egenproduktion (bilag 3).

Det foreslås endvidere at operere med et minimumskrav om 75 % økologi fra 1. januar 2010, selvom der i Agenda 21 Plan for 2008-2011 først er krav herom fra 2012, bl.a. fordi daginstitutionerne i Dogme 2000 samarbejdet allerede har en økologiprocent på 76-84 %, fordi der opereres med denne økologiprocent i projekt Ny Skolemad og fordi det vil gøre udbuddet mere attraktivt at byde ind på (bilag 3).

Varm mad

Det foreslås at operere med en hensigtserklæring om, at det tilstræbes at servere varm mad mindst et par gange om ugen, fordi varm mad ud fra et maddannelsesmæssigt og ernæringsmæssigt synspunkt er et bedre tilbud end kold mad (bilag 3).

Kulturelle og religiøse hensyn

I udbuddet anbefales det, at leverandørerne tager hensyn til såvel etniske danskere som andre større

religiøse og kulturelle grupper, dvs. muslimer og vegetarer. Af økonomiske og logistiske årsager vil det være meget vanskeligt at tage hensyn til en lang række mindre religiøse og kulturelle grupper.

Bistand til daginstitutionerne og evaluering 2010

Det foreslås også at afsætte midler til evaluering af Børnemad 2010 samt til Københavns Madhus aktiviteter ifm. Børnemad 2010. Børnemaden skal være klar 1. januar 2010, men der vil i hele 2010 være behov for massiv implementeringsindsats i hele 2010 og i takt med den eventuelle løbende ombygning af køkkener hjælp til igangsætning og kurser for nye madmødre. Her vil Københavns Madhus kunne bidrage med rådgivning, kompetenceudvikling og information til daginstitutionerne (bilag 3).

Økonomi

Opgaven har konsekvenser for indtægter og udgifter på dagområdet. Alt efter valg af serviceniveau vil udgifterne beløbe sig til mellem 22,4 og 89,7 mio. kr. Udgifterne til obligatorisk frokostmåltid til 0-6 års børnene i kommunens daginstitutioner kan i henhold til loven finansieres ved en stigning i forældrebetalingssandelen fra 25% til 30%.

Hvis der ønskes fuld forplejning til både vuggestue- og børnehavebørn, skal forældrebetalingssandelen hæves til 30% for begge aldersgrupper. De foreløbige beregninger af driftsøkonomi og finansiering er nærmere beskrevet i bilag 1.

Det foreslås desuden at afsætte midler til understøttelse af implementering af Børnemad (1,5 mio. kr.) samt evaluering (0,4 mio. kr.) i 2010.

Det fremgår af budgettet for 2009, at stillingtagen til finansieringen af madordningen indgår i budgetforhandlingerne for 2010.

Videre proces

Ifølge budgettet for 2009 skal indstillingen om implementering og drift af madordningen forelægges Borgerrepræsentationen i løbet af foråret 2009. Opgørelsen over de eksisterende køkkenforhold på daginstitutionerne samt vurderingen af udbygningsmuligheder og omkostninger forventes fremlagt i BUU den 25. marts 2009.

Else Sommer

/Kristina Koch Sloth

bilag

[1. Driftsøkonomi og finansiering \(revideret\)](#)

[2. Rammer for udbud](#)

[3. Børnemaden](#)

